

Първитѣ бѣлгарски зидове въ централния Сливенъ не можеха да бждатъ освѣнѣ настрана отъ турскитѣ. И дѣйствително, най-старата частъ на централния Сливенъ е подъ Селишкото устие и на дѣсния брѣгъ на едноименната му рѣка. Първата махала на югъ отъ това устие е тѣй нарѣчената Делѣ-Балта. Името ѣ е турско, но авторитѣ ѣ не сж турци, а бѣлгари и то въ по-голѣмага си частъ срѣд-невѣковни сливенци. Прѣди всичко, това личи отъ факта, че отъ край врѣме тая частъ на града е била чисто бѣлгарска и такава си остава дори слѣдъ нарастването на централния Сливенъ до днешния площадъ Машатлъкъ. Името Делѣ Балта е име и на най-старата бѣлгарска махала въ новия Сливенъ. То е интересно, защото е свързано съ начина на заправянето на централния Сливенъ. Буквално прѣведенъ, израза Делѣ-Балта значи „луда брадва“. Въ тая смисълъ ще си остане, ако не вземемъ прѣдъ видъ обстоятелството, че въ турския езикъ делѣ значи още буенъ, силенъ, храбъръ.¹⁾ Прѣданието, че първитѣ основи на новия Сливенъ, безъ Ново Село, сж върху изсѣчена гора, въ която първитѣ домостроители сж градили кжщата си отъ дървенъ материялъ сѣченъ на самото мѣсто, съпада и съ израза Делѣ Балта. Послѣдното ни навежда къмъ заключението, че гората около Гюръ Чешмя и Фърчиловата воденица ще е била изсѣчена въ едно кратко врѣме и първитѣ тукъ поселенци ще сж били една внушителна маса. Въ свързка съ това е и прѣзимето Делѣ Балта, вѣроятно на единъ отъ пѣвитѣ тѣй заселени тукъ сливенци, който винаги се е отличавалъ съ богатия си родъ. Послѣдниятъ има потомци и до днесъ.²⁾ Около „първото Московско“ (1829) стари сливенци сж посочвали приблизително датитѣ на тѣй заправенитѣ кжщи около Гюръ Чешмя и Фърчиловата воденица, като сж изреждали подъ редъ и най-старитѣ имъ стопани.³⁾ Днесъ всичко това е забра-

¹⁾ Ср. въ народнитѣ пѣсни думата делѣя, която съвсѣмъ не значи лудъ или лудетина, а юнакъ. Ср. прѣзимена: Делѣ Митю, Делѣ Петко и т. н., отдавани на хора снажни, силни, храбри делѣ-канлия, значи младежъ, ергенъ, а буквално: буйна кръвъ.

²⁾ Друго сж вече балтаджитѣ въ старотурската военна система, които сж играли ролята отчасти на днешнитѣ пионерни войски.

³⁾ Фърчиловата воденица е стара. Името ѣ не е отъ фърчило, а отъ Харачоолу — синъ на този, който е събиралъ харача (военния данѣкъ) въ Сливенъ.